

יום כיפור (10)

חשיבות של התשובה

חז"ל אומרים (יומא פ"ו.) : גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד. ביום הכיפורים ניתנה לנו מתנה עצומה האפשרות להתקרב מחדש אל הקב"ה, בלי מחיצות ובלי מסכים. המהות של יום זה היא לא רק מחילה על העבירות, אלא חיבור מחדש בין עם ישראל לאבינו שבשמים. הרי נאמר (ויקרא ט"ז, ל') : **כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו.** מדייקים המפרשים לא נאמר **מכל חטאתיכם תטהרו** אלא להפך : **"לפני ה' תטהרו"** הטהרה עצמה נעשית מתוך עמידה לפני ה'. עצם ההתייצבות בפניו, בעצם ההכרה שהוא המלך ואנחנו עבדיו, פועלת טהרה פנימית. על פי זה מובן מדוע יום הכיפורים הוא יום של שמחה יחד עם יראה. יראה מפני גודל הדין. שמחה מפני מתנת הסליחה והאפשרות לפתוח דף חדש. וכמו שאומר הרמב"ם (הלכות תשובה) אתמול היה זה שנוא לפני המקום, משוקץ ומרוחק, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד. על כן עלינו לנצל את קדושת היום לא רק להתחרט על מה שהיה, אלא גם לקבל קבלות לעתיד, להתחזק בתורה, בתפילה, בגמילות חסדים ובקירבה אמיתית אל ה' אז נזכה שיתקיים בנו : **דרשו ה' בהימצאו, קראוהו בהיותו קרוב.** (ישעיהו נה.ו) **המלקט**

סליחה שנרדמנו ! ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב

ידידי זה אומר רבי זיידל אפשטיין מכוון כלפי התנהגותנו בימים הנוראים. שכן בנוהג שבועלם, שאדם שתלוי ועומד נגדו משפט, כאשר הולך וקרוב יום המשפט, הולכת וגדלה בהתאם חרדתו של האדם מפניו. לרוב הוא מכין ומסדר את טענותיו. כולו מודאג ומוטרד. ואילו בעבודת חודש אלול, כאשר תלוי ועומד כלפי כל אדם ואדם דין שמים, דינו של בורא עולם, מפיל הייצר תרדמה על האדם, עד אשר שוכח הוא לשוב בתשובה, להתכונן לקראת המשפט הצפוי. על כך אנו מתוודים **"על חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב"**. כלומר : אמת ידענו גודל חטאינו, לא נעלם מאתנו החיוב לשוב בתשובה, ובכל זאת נותרנו בשלנו, שלווים ורגילים, כאילו כלום לא אירע. זהו תמהון לבב. גם זהו חטא ! והלואי שנזכה להתעורר עתה לפחות קצת.

ספר "כמוצא שלל רב" ימים נוראים

כל נדרי

רבי פנחס מקוריץ היה אומר : ערב יום כיפור הוא כמו חתן קודם החופה, ע"ד שאמרו חז"ל אל תקרי מורשה אלא מאורסה (פסחים מט). וביום כפור ירד משה רבינו

עם הלוחות האחרונות, ולכן מפירין הנדרים לפני יום כיפור ואומרים : **"כל נדרי וכו'..."** כמו שאמרו חז"ל (נדרים פ"י מ"ח) : דרך ת"ח עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו אומר לה כל נדרים שנדרת בתוך ביתי הרי הן מופרים, וכן הבעל עד שלא תכנס לרשותו, אומר לה, כל נדרים שנדרת עד שלא תכנס לרשותי הרי הן מופרים. **ספר "ברכת חיים, מועדים ב"**

על כל מוצא פי ה' יחיה האדם (דברים ח. ג) נאמר בפסוק : **"כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם"**, פירוש הפסוק, שכשאדם אוכל פרוסת לחם, לא הלחם הוא המחיה אותו, אלא : **"מוצא פי ה'"**, אשר על ידו בא הלחם לעולם, הוא אשר מחיה אותו. כך מקובל מפי הקדמונים שזה השורש של כל אכילה ושתיה. הקב"ה משפיע שפע לעולם, ואנו מקבלים את השפע מהקב"ה דרך האכילה ושתיה. ביום כיפור, יום שבו שובתים מאכילה ושתיה, אין אנו מקבלים את השפע מהקב"ה דרך אכילה ושתיה, אלא ישירות מהקב"ה ! הקדמונים מביאים שביום כיפור ישנם חמישה עינויים וכנגדם חמש תפילות : ערבית, שחרית, מוסף, מנחה והנעילה ! ולא רק שהנשמה ניוונית מחמש התפילות, אלא גם הגוף עצמו נהנה וניזון, בדיוק כמו שהוא נהנה מהאכילה ושתית מים ! **ספר "כמוצא שלל רב" ימים נוראים**

יום הכיפורים רוחץ מזהמת החטא

ביום הכיפורים פותח לפנינו הקב"ה את כל שערי השמים, ואין אף אחד שאינו יכול להכנס, אולם קיימת בעיה רצינית אחת, אין לבוא אל המלך בלבוש שק, איננו יכולים לבוא עם כל חטאינו. משום כך מעניק לנו הקב"ה ביום הכיפורים מתנה מיוחדת, שעליה אומר רבי עקיבא : **"אשריכם ישראל !"** יום הכיפורים רוחץ אותנו כמקוה, כמו שנאמר : **"רוחץ ה' את צואת בנות ציון"** (ישעיה ד. ד). הוא רוחץ לנו את כל הלכלכוך ומנקה את בגדינו. בחיבת ה' אלינו לא רק מרשה לנו להיכנס פנימה, אלא מסייע לנו להיכנס בכבוד, בהדר וביופי. שלא נתהזה בעמדנו לפניו. הבא ננצל את הרגעים הקדושים של יום הכיפורים ונכנס פנימה למקוה הטהרה הזה המאפשר לנו להיטהר ולהזדכך.

ספר "שש באמרתך יום הכיפורים"

מלך מוחל וסולח

אמר רבי לייביש מברעז'אן, שמעתי מאמו"ר ביאור נפלא בשם זקנו הקדוש מראפשטיין : אנו מברכין ביום הכיפורים : **"ברוך אתה ה'... מלך מוחל וסולח לעונותינו... ומעביר אשמותינו בכל שנה..."**. משל לאדם שהיו לו שני בנים, והיה לאב פרי טוב ויפה,

והראה לבניו את הפרי היפה שהביא בחיקו. היו שניהם מבקשים מאביהם שיתן להם את הפרי לאוכלו. בעת ששניהם מפצירים ומתחננים, אחד מהבנים היה בן חכם והחל לומר: "ברוך אתה ה'.... בורא פרי העץ". בלית ברירה נתן האב את הפרי לבן הזה כדי שלא יהיה ברכתו לבטלה. כמו כן, אנו מברכין ביום הכיפורים: "מלך מוחל וסולח... ומעביר אשמותינו" ואז כביכול מוכרח הקב"ה למחול לנו, כדי שלא יהיה ח"ו ברכתנו ברכה לבטלה. **ספר "אוצרות התורה יום כיפור"**

בני היכלו של הקב"ה

נשאלת השאלה: מדוע דוקא ביום הכיפורים אנחנו צריכים להדמות למלאכים? התשובה פשוטה מאוד: ביום הכיפורים אנחנו בני היכלו של הקב"ה. כמו המלאכים במרום, כך אנחנו כאן בארץ. כשם שאצל המלאכים אין אכילה ושתייה, כך גם אנו לא אוכלים ושותים, כשם שהמלאכים אומרים: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, כך גם אנחנו אומרים זאת, וכשם שהמלאכים הם לבנים, כך גם אנחנו לובשים בגדי לבן. בימים אלה אנחנו בני הפמליה של הקב"ה! לפי זה מובן, שהמהות של ירידת השכינה בימים הללו יוצרת דברים מסוימים בבריאה, וכיון שבהם יורדת לעולם קדושה מרוממת, גם האדמה הופכת להיות קדושה (לכן לא לובשים מנעלים של עור ביום הכיפורים).

ספר "נעימות יאמרו ימים נוראים" רב רוזנבלום שליט"א

כפרה על "חטאתיכם"

נאמר בפסוק בפרשת אחרי מות (ויקרא טז. ל): "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם". נשאלה השאלה: הרי יום כיפור מכפר גם על עבירות במזיד, לא רק על שוגג, מדוע, אם כן, כתוב: "לטהר אתכם מכל חטאתיכם", היינו השגגות? היה צריך לומר: "מכל עוונותיכם, מכל פשעיכם", גם על מזיד? שאלה זו שאל ה"נודע ביהודה", הוא תרץ, ש"חטאתכם" אין הכוונה לעבירות, אלא מלשון חסרון, כמו: "והייתי אני ובני שלמה חטאים" (מלכים א.א. כא), היינו חסרים. אפילו אם נהיה חסרים את בית המקדש, כמו בימינו, שאין כהן גדול ואין שעיר המשתלח, עם כל זה יהיה "לכפר עליכם", תהיה לנו כפרה. **ספר "יחי ראובן", ימים נוראים**

תשובה: כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם (ויקרא טז. ל')

שואלים המפרשים: מדוע כתוב: "לטהר" ולא "לסלוח"? ומתרצים שהסליחה היא מחיקת החטא, מדרגה פחותה אבל הטהרה היא מדרגה גבוהה יותר, האדם נהפך לחדש, כאילו לא חטא מעולם. זהו כוחו של יום הכיפורים: לא רק מחילה, אלא התחלה חדשה לגמרי. **המלקט**

הלכה: עליה לתורה לחולה האוכל ביום הכיפורים
חולה מסוכן שאוכל ביום הכיפורים, מותר לו לעלות לספר תורה בקריאת התורה של שחרית, לפי שהקריאה אינה משום התענית אלא כמו כבל שבת ויום טוב ומשום קדושת היום. ובקריאת התורה בתפילה מנחה, לבני ספרד מותר לו לעלות וגם קריאה זו משום קדושת היום. ובפרט כשאכל ושותה רק לשיעורים דנחשב עדיין מעונה. אך לבני אשכנז אין לו לעלות בתפילת מנחה לפי שקריאה זו משום התענית.
ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: ביום כיפור אין יהודי רחוק, כולם קרובים לאביהם שבשמים.
פתגם חסידי

חקירה: כהן גדול: אינו שייך למשמר מסוים, אינו שייך לאף משמר, או שהוא נחשב מכל משמר ומשמר וכאלו עבד. (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה כהן גדול לעניין חילוק משמרות) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: יהודי מצומצם: רבי איזיל חריף ניסה להתרים עשיר אחד לדבר צדקה ונענה בלאו תקיף. הציץ רבי איזיל וראה שהעשיר התקין את מכנסיו לפי האופנה שפשטה אז בעולם, דהיינו עם כיסים מוגבהים עד סמוך לחגורה. נענה ואמר לו: הידעת, נתמעט שיעור היהודי שבך. מאי משמע? תמה העשיר. שהרי יהודי אתה רק עד הכיס, וכיון שנתגבהו הכיסים הרי נצטמצם שיעור היהודי שבך.
ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף קא)

שבת שלום, צום קל

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיוליה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

